

Se împlinesc 72 de ani de la deportarea evreilor maramureşeni. Stabiliţi în regiune începând cu secolul al XVII-lea, aceştia au căzut victime „soluţiei finale” aplicate în anul 1944 de către autorităţile horthiste de ocupaţie.

Adunaţi iniţial în ghetouri, evreii maramureşeni au fost deportaţi în lagărele de la Auschwitz-Birkenau, lista „trenurilor morţii” fiind următoarea:

-16 mai, tren plecat din gara Sighet cu 3007 evrei..
-17 mai. Tren cu 3052 evrei, plecat din Boureni (Maramureşul de nord, azi în Ucraina).
-18 mai. Tren cu 3248 evrei, plecat din Sighet.
-19 mai. Tren cu 3032 evrei, plecat din Vişeu de Sus.
-20 mai. Tren cu 3104 evrei, plecat din Sighet.
-21 mai. Tren cu 3013 evrei, plecat din Vişeu de Sus.
-22 mai. Tren cu 3490 evrei, plecat din Sighet.
-23 mai. Tren cu 3023 evrei, plecat din Vişeu de Sus.
-24 mai. Tren cu 3328 evrei, plecat din Hust (Maramureşul de nord).
-25 mai. Tren cu 3317 evrei, plecat din Ocna Slatina (Maramureşul de nord).
-25 mai. Tren cu 3006 evrei, plecat din Vişeu de Sus.
-26 mai. Tren cu 3249 evrei, plecat din Hust (Maramureşul de Nord).
-28 mai. Tren cu 2208 evrei, plecat din Teceul Mare (Maramureşul de Nord).
-2 iunie. Tren cu 2396 evrei, plecat din Hust (Maramureşul de Nord).
-6 iunie. Tren cu 1852 evrei, plecat din Hust (Maramureşul de Nord).

În acest mod, aproape toţi cei cca 80 de mii de evrei din Maramureş (40 de mii locuind în sectorul aflat azi în România, iar restul, la nord de Tisa), au fost trimişi în lagărele de exterminare (unii dintre ei fiind deportaţi din ghetourile din Ujgorod, Muncaci, Seleuşul Mare, Beregovo sau Mátészalka). Foarte puţini (cca 100 de persoane de la sud de Tisa şi un număr probabil asemănător de la nord de râu) au scăpat, fiind ascunşi de către unii români sau ucrainieni curajoşi ori refugiindu-se în munţi.

Numărul supravieţuitorilor care s-au întors în Maramureş a fost foarte redus: recensământul românesc din 1948 a înregistrat 3072 evrei, în timp ce, conform Comitetului Democratic Evreiesc, numărul acestora era în anul 1947 de cca 5000 de suftele. La nord de Tisa, în anii 1950 se estimează că trăiau cca 5-6000 evrei. Marea majoritate a acestora au emigrat apoi în Israel, SUA etc., cu precădere între anii 1950-1980.

©Teofil Ivanciuc, mai 2014

Completare, mai 2016:

În afara trenurilor de mai sus, evreii din sudul actualului judeţ Maramureş (din Lăpuş, Chioar şi Codru) au fost deportaţi în următoarele transporturi:

-19 mai, Satu Mare (în ghetoul de aici au fost aduşi şi evrei din Baia Mare, Copalnic, Şomcuta şi Seini), tren cu 3006 evrei.
-22 mai, Satu Mare, 3300 evrei.
-26 mai, Satu Mare, 3336 evrei.
-29 mai, Satu Mare, 3306 evrei.
-30 mai, Satu Mare, 3300 evrei.
-31 mai, Baia Mare, 3073 evrei.
-1 iunie, Satu Mare, 2615 evrei.
-5 iunie, Baia Mare, 2844 evrei.